Jame radinių neaptikta. Po pilkos žemės sluoksniu rastas 0,65–1,05 m storio šviesiai pilkos žemės sluoksnis. Jame aptikta titnago radinių, vario lydinio spurgelis nuo segės arba kryžinio smeigtuko, geležinė yla, geležinė kaltinė vinis ir pavienių žmonių kaulų. Po šviesiai pilkos žemės sluoksniu, 0,75–1,25 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus aptiktas įžemis – žvyras.

Ištirti kapai datuotini IV–VI a. 2015 m. Kazikėnų kapinyno archeologinius tyrimus planuojama pratęsti, siekiant nustatyti jo ribas.

Kazikėnai cemetery

In 2014, a field evaluation (three 5x2 m trenches, a total of 33.1 m^2) was conducted at the site of Kazikėnai cemetery (Fig. 1). Four 4th–6th-century inhumations were discovered in trench 2 along with a Stone Age and Early Metal Age cultural layer with flint artefacts. Trench 3 contained two 4th–6th-century inhumations and a pit with household pottery datable to the second half of 1st millennium BC – first half of the 1st millennium AD, trench 4 isolated human bones as well as flint and metal artefacts. A total of six inhumations, five of females, one of a male, were excavated (Fig. 3). All of the individuals had been interred with their heads to the W or NW. The female burials contained neck-rings (Fig. 2), brooches, bracelets, pins, rings, small coil beads, pectoral ornament (Fig. 4) and awls, the male burial a spearhead, an axe, a knife, an amulet, and a belt buckle.

Daumantas Kiulkys

Joniškės kapinynas

2014 m. Joniškės kapinyno (UK 31844) teritorijoje, Raganių 3-ioji g. 19 (Klaipėdos miestas) vykdyti žvalgomieji tyrimai planuojamo statyti gyvenamojo namo vietoje. Tyrimų metu ištirta viena 5x2 m dydžio perkasa su išpjova (bendras tyrimų plotas – 12,9 m^2).

Joniškės kapinynas yra žinomas ir spaudoje minimas nuo XIX a. pabaigos. 1882–1893 m. „Prussia“ muziejui Karaliaučiuje buvo perduota daug IX–XII a. radinių iš Klaipėdos krašte esančios Joniškės (*Janischken*). Po II Pasaulinio karo tiksli kapinyno vieta nebuvo žinoma, dėl duomenų stokos nevykdytos ir jos paieškos. Archeologiniai žvalgomieji tyrimai spėjamoje Joniškės kapinyno teritorijoje vykdyti 2006 (*ATL 2006 metais*, V., 2007, p. 162–163) ir 2009 m. (*ATL 2009 metais*, V., 2010, p. 498). Tyrimų metu buvo aptikti keli pavieniai VIII–XIII a. metaliniai radiniai. Archeologiniai tyrimai buvo tęsiami 2012 (*ATL 2012 metais*, V., 2013, p. 159–161) ir 2013 m. (*ATL 2013 metais*, V., 2014, p. 141–144). Jų metu Raganių 2-oje g. 21 buvo aptikta IX–XIII a. datuojamų vario lydinio papuošalų ir jų fragmentų, keletas smulkių degintinių kauliukų bei į įžemį įgilinti 4 objektai, kurie veikiausiai susiformavo XIX a. II pusėje – XX pradžioje kapinyne vykdant mėgėjiškus kasinėjimus.

2014 m. sklype Raganių 3-ioji g. 19 ištirtoje ***perkasoje 20*** (perkasų numeracija tęstinė), 10–40 cm gylyje aptikta nepirminėje padėtyje buvusių IX–XIII a. datuotinų vario lydinio papuošalų (1 pav.) ir jų fragmentų, geležinių dirbinių fragmentų bei vienas mėlyno stiklo karoliukas. Taip pat 30–45 cm gylyje fiksuotas suardytas degintinis *kapas 1*. Jis buvo orientuotas Š–P (15–195°) kryptimi. Kapo kontūrai netai-

0 5 cm

syklingos elipsės formos, jų ilgis – iki 1,71 m, plotis – iki 1,09 m. Kontūrai geriau išlikę Š ir P galuose, tik pagal juos ir buvo galima nustatyti apytiksles kapo kontūrų ribas. Kontūrų galuose kapo duobės užpildas buvo juosva degėsinga žemė. Joje buvo pavienių angliukų bei smulkių degintinių kauliukų. Centrinėje dalyje kapas visiškai suardytas. Šioje kontūrų dalyje užpildas buvo pilkšvai rudas priemolis, jame taip pat buvo pavienių angliukų, degintinių kauliukų bei dauguma kape aptiktų įkapių. Didžioji dalis įkapių buvo aptiktos gylyje, kuriame išryškėjo kontūrai, taigi išlikęs tik pats kapo dugnas. Atlikus kapo pjūvius paaiškėjo, kad kapo duobė beveik neįgilinta į dabartinį įžemį. Kapo duobės

2 pav. Kape 1 rasti geležinio dviašmenio kalavijo su apskritos formos buožele fragmentai. D. Kiulkio nuotr.

Fig. 2. The fragments of a double-edged iron sword with a round pommel that was found in burial 1.

0 5 cm

3 pav. Kape 1 rasto geležinio dviašmenio kalavijo apskritos formos buoželė. D. Kiulkio nuotr.

Fig. 3. The double-edged iron sword's round pommel that was found in burial 1.

0 3 cm

1 pav. Nepirminėje padėtyje rasta vario lydinio zoomorfinė apyrankė. D. Kiulkio nuotr.

Fig. 1. A copper alloy zoomorphic bracelet which was not found in its original position.

0 5 cm

4 pav. Kape 1 rastas geležinis skambalas: kairėje – prieš konservavimo darbus, centre – rentgenograma, dešinėje – po konservavimo darbų. D. Kiulkio nuotr.; rentgenograma – S. Garšvienės (Prano Gudyno restauravimo centras).

Fig. 4. The iron horse bell found in burial 1: left – prior to conservation, centre – an x-ray of it, right – after conservation.

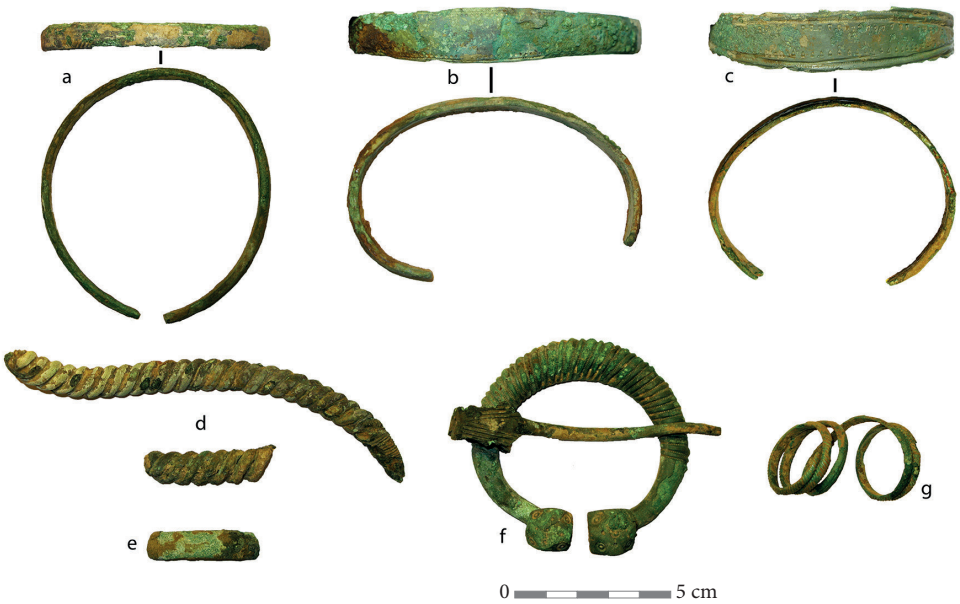

5 pav. Kape 1 rasti vario lydinio papuošalai ir jų fragmentai: a – juostinė apyrankė; b, c – zoomorfinės apyrankės suplotais trikampiais galais; d – vytinės antkaklės fragmentai; e – juostinės apyrankės fragmentas; f – pasaginė segė daugiakampiais galais; g – įvijinis žiedas. D. Kiulkio nuotr.

Fig. 5. The copper alloy ornaments and ornament fragments found in burial 1. a – a flat bracelet; b, c – zoomorphic bracelets with flattened triangular terminals; d – fragments of a twisted wire neck-ring; e – a fragment of a flat bracelet; f – a penannular brooch with facetted terminals; g – a coil ring.

dugnas pasiektas 40–45 cm gylyje. Išlikusi kapo dalis buvo 5–10 cm storio.

Kape aptiktos įkapės: geležinio dviašmenio kalavijo apskritos formos buožele fragmentai (2, 3 pav.), geležinis skambalas (4 pav.), du neaiškios paskirties geležinių dirbinių fragmentai bei vario lydinio papuošalai ir jų fragmentai (3 apyrankės (5: a–c pav.), dar vienos apyrankės fragmentas (5: e pav.), pasaginė segė (5: f pav.), įvijinis žiedas (5: g pav.) bei antkaklės fragmentai (5: d pav.). Kape taip pat rasta nedaug (33 g) degintinių žmogaus kaulų, priklausiusių paaugliui iki 18 metų. Remiantis įkapėmis galima teigti, kad kape palaidotas individas buvo vyriškos lyties. Pagal įkapes kapas datuotinas XII a. II puse – XIII a. I puse.

Svarbu pabrėžti, kad kapas 1 yra visiškai suardytas. Bendras įkapių inventorius laidojimo metu veikiausiai buvo gausesnis negu aptiktasis tyrimų metu. Taip pat dalis kape surastų radinių galėjo priklausyti kitam kontekstui ir į kapo vietą dėl įvairių postdepozicinių procesų patekti gerokai vėliau.

Radiniai perduoti į MLIM.

Joniškė cemetery

In 2014, a field evaluation was conducted on the grounds of Joniškė cemetery (city of Klaipėda). The single trench that was excavated contained 9th–13th-century copper alloy ornaments (Fig. 1) and fragments of them, fragments of iron artefacts, and a single blue glass bead,

none of which were in their original position.

The trench also contained burial 1, a disturbed cremation. The grave goods in it consisted of fragments of an iron double-edged sword with a round pommel (Figs. 2, 3), an iron horse bell (Fig. 4), two fragments of iron artefacts with no clear purpose, copper alloy ornaments and ornament fragments (3 bracelets (Fig. 5:a–c), a fragment of a fourth (Fig. 5:e), a penannular brooch (Fig. 5:f), a coil ring (Fig. 5:g), and fragments of a neck-ring (Fig. 5:d). Only a few (33 g) cremated human bones, which belonged to an adolescent under the age of 18, were found in the burial. Based on the grave goods, it is possible to state that the individual interred in the burial was male and that the burial dates to the second half of the 12th – first half of the 13th century.

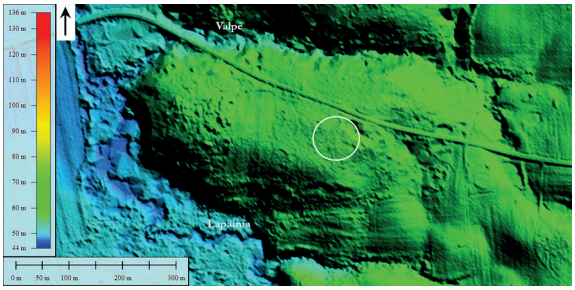

1 pav. Meškučių kapinyno topografinė padėtis. G. Petrausko brėž.

Fig. 1. The topographical situation of Meškučiai cemetery.

2 pav. Meškučių kapinyno tyrimų akimirka. G. Petrausko nuotr.

Fig. 2. During the investigation of Meškučiai cemetery.

Gediminas Petrauskas

Meškučių kapinynas

2008 m. vienas lobių ieškotojas interneto forume paskelbė Meškučių kaime (Kaišiadorių r., Kruonio sen.) aptiktų archeologinių dirbinių nuotrauką. Radimvietę tų pačių metų vasarą lokalizavo dr. Vykintas Vaitkevičius. Tuomet žvalgant mišku apaugusią Nemuno slėnio dešiniojo kranto aukštumą, buvo aptikti 46 XII–XIII/XIV a. dirbiniai – degintinių kapų įkapės (*ATL 2008 metais*, V., 2009, p. 504–505).

Meškučių kapinynas yra Ąžuolyno miško kv. 684, 400–450 m į PR nuo Lapainios ir Valpės (kitaip – Valiupio) santakos, 200–400 m į R–ŠR nuo Lapainios dešiniojo kranto, 50–100 m į P nuo kelio Kruonis–Darsūniškis, V–R kryptimi ištęsto apie 300x500 m dydžio aukštumos gūbrio R, aukščiausioje, dalyje (1 pav.). Šį gūbrį iš Š ir P riboja stačiašlaitės griovos, jomis teka Valpės ir Lapainios upeliai. Artimiausias žinomas archeologinis paminklas – Atmainų, Darsūniškio pilkapynas (apie 200 pilkapių) – yra apie 900 m į PV nuo kapinyno.

Tiksli vietovardžio Meškučiai (Miškučiai) kilmė nežinoma. Meškučiai (lenkiškai *Mieszkuciszki*) pirmą kartą paminėti 1775 m. Kruonio dvaro inventoriuje – tuomet čia buvo gyvenamos 2 sodybos. 1848 m. Meškučių užusienį (rusiškai *Мешкутишки*), kuris priklausė valstybiniam Kruonio dvarui, sudarė 146,83 dešimtinės (160,04 ha), 1897 m. – 117 dešimtinės (127,53 ha) žemės. 1931 m. Meškučių vienkie-